

Vincent Hunink

recensie van:

Tore Janson, *Latijn; cultuur, geschiedenis en taal*, vertaald door Akke en Harm Pinkster, (Amsterdam University Press/Salomé) Amsterdam 2004; 252 p. ; ISBN 90 5356 711 9; EUR 34,50.

tekst gepubliceerd in: *Hermeneus* 77, 2005, 43

INLEIDING LATIJN

Veel lezers van *Hermeneus* hebben op een of andere manier te maken gekregen met het Latijn: op school of universiteit, of via hun belangstelling voor literatuur, kunst of geschiedenis van de oudheid. Maar de kennis van dat Latijn zal niet bij iedereen op het peil zijn dat hij of zij eigenlijk wenst. Voor al diegenen die hun kennis van het Latijn willen opfrissen of er een serieus begin mee willen maken zonder meteen een complete cursus te gaan volgen, is er nu eindelijk een verantwoord, goed leesbaar boek.

In *Latijn* van de Zweedse hoogleraar Latijn Tore Janson krijgt de lezer een handzaam overzicht van de groei van het Latijn als taal van een stadje in Latium tot wereldtaal. In de eerste 80 bladzijden blijft de aandacht daarbij gericht op de Romeinse wereld. Jansons uitgangspunt is de taal, maar hij behandelt hierin vooral de Romeinse cultuur en haar ontwikkeling. Uiteraard is hierbij veel plaats ingeruimd voor de Latijnse literatuur, waarvan in feite een kort overzicht wordt gegeven.

Het middendeel van het boek, zo'n 70 bladzijden, 'Latijn en Europa', schetst het voortleven van het Latijn. Het bevat bijvoorbeeld instructieve paragrafen over uitspraak en spelling in de Middeleeuwen, de rol van Latijn in het Nederlandse onderwijs, tekstkritiek, Middeleeuws Latijnse poëzie, de Renaissance en Latijn in medische en biologische terminologie -- om maar een greep te doen. Alles wordt helder en in duidelijke taal uiteengezet, zonder dat de auteur voor zijn lezers op de knieën gaat of 'jolig' wordt, zoals helaas wel eens gebeurt in populaire boeken over Latijn. Het schrijfniveau lijkt nog het meest op dat van goede wetenschapsbijlagen in serieuze kranten.

Het slotgedeelte van het boek geeft een 'beknopte grammatica', die feitelijk alleen de vormleer omvat. Rijtjes ontbreken niet, maar het accent ligt hier ook op de heldere uitleg. Een ruim 60 bladzijden tellende woordenlijst besluit het boek. Hierin zijn tevens gezegden en spreuken opgenomen, misschien om de relatieve saaiheid van zo'n lijst wat te doorbreken.

Dit laatste gedeelte van het boek is zeker niet het belangrijkste: er zijn andere uitgaven waarin men vormleer en woordenschat van het Latijn kan leren kennen. Maar de rest is beslist welkom en vervult een duidelijke leemte in het Nederlandse taalgebied. Het is verbluffend hoeveel relevante informatie Janson in kort bestek weet te geven zonder dat de leesbaarheid ooit in gevaar komt. Sympathiek zijn ook de verbanden die steeds worden gelegd tussen gehanteerde Latijnse begrippen en hiervan afgeleide woorden in moderne talen. Het boek is daarmee ook uitnodigend en leerzaam voor lezers zonder voorkennis van het Latijn.

Het oorspronkelijk Zweedse boek is eerder in het Engels vertaald. Voor de Nederlandse vertaling tekende onder meer Harm Pinkster, de bekende samensteller van het tegenwoordig gangbare woordenboek Latijn. Dit alles wekt vertrouwen en staat garant voor hoge kwaliteit. Het boek is niet bedoeld voor Latinisten, maar wie alles wat erin staat in zijn hoofd zou hebben, is al een heel eind op weg. Het is in elk geval uitstekend geschikt voor wie iets wil leren over het Latijn. Voor docenten Latijn kan het trouwens ook goede diensten bewijzen, vanwege de handzame overzichten van alle deelonderwerpen. Kortom, deze uitgave is warm aanbevolen voor iedereen in Nederland en Vlaanderen die hart heeft voor Latijn.

latest changes here: 26-01-2011 12:03